

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/140/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

296/2011. (X. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. március 18-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2011. október 19-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2011. március 18-án elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amit ugyanezen a napon postai úton, aláírásával megerősítve is megküldött a Testületnek.

Panaszában előadja, hogy 2011. március 11-én 0 óra 5 perckor gépkocsijával hazafelé közlekedett egy gyorsétteremből (ahol élelmiszert vásárolt, mert cukorbeteg, és az éjszakai inzulin adagjának beadása előtt ennie kell), amikor Budapesten a B. u. 38. szám előtt észrevette, hogy egy megkülönböztető fényjelzést használó szolgálati gépjármű halad mögötte. A panaszos ezt észlelve lehúzódtól és megállt. A szolgálati gépjárműből hárman szálltak ki, két fő egyenruhát, egy fő civil ruhát viselt. A panaszos is kiszállt a gépkocsijából. Ezt követően az intézkedő rendőrök felszólították a panaszost, hogy a személyi igazolványát, lakcímkártyáját, jogosítványát, forgalmi engedélyét adja át. A panaszos közölte, hogy a forgalmi engedélye és a jogosítványa van nála, azokat át is adta. Ezután az intézkedő rendőrök felszólították a panaszost, hogy a ruházata zsebéből mindent vegyen ki, mert

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

ruházat- és gépjármű-átvizsgálást fognak végezni vele szemben, ennek okáról azonban nem tájékoztatták. Mivel a panaszos leszerelt rendőr, a felszólításnak azonnal eleget tett, és kivetette a mobiltelefonját, a pénztárcáját, valamint a kulcsait. Az egyik eljáró rendőr ekkor szó nélkül elvette a pénztárcáját, belenyúlt, és kivette a panaszos készpénzét, majd a szolgálati gépjármű motorháztetejére tette. Ekkor a panaszos szólt neki, hogy ne nyúljon a pénztárcájába, mondja meg, mit kér, és a panaszos odaadja neki. Erre a másik rendőr zseblámpával rávilágított a pénztárcára, az intézkedő rendőr pedig közölte, hogy neki ehhez joga van, majd elkezdte átvizsgálni a panaszos gépjárművét.

A gépjármű átvizsgálását végző rendőr a kézifék mellől elővett egy teleszkópos, a gépkocsi alvázának átvizsgálásához használatos tartóbotot, és közölte, hogy az egy vipera. Ekkor a panaszos elmondta neki, hogy az egy átvizsgáló eszköz, amelynek a végére erősíthető egy tükör. A panaszos tájékoztatta továbbá az eljáró rendőröket arról, hogy korábban a rendőrségnél bombakutató volt, jelenleg pedig közterület-felügyelőként dolgozik Budapesten, ahol az eszközt időnként alkalmaznia kell. A panaszos lejárt bombakutatói igazolványa a forgalmi engedélyben volt. Az eljáró rendőr ezt figyelmen kívül hagyta, és közölte, hogy előállítja a panaszost a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) IV. Kerületi Rendőrkapitányságra, okként azt jelölte meg, hogy a bot egy közbiztonságra veszélyes eszköz. Ekkor az intézkedő rendőr a kezébe vette a panaszos mobiltelefonját és „nyomkodni kezdte”, de a panaszos nem tudja mit és miért tett a készülékkel.

Az intézkedő rendőr ezt követően felszólította a panaszost, hogy gépkocsijával parkoljon le a szemközti oldalra. A panaszos közölte, hogy az szabálytalan, és mivel néhány házra lakik, inkább ott parkolná le a gépjárművet. Ekkor a rendőr beült az autó jobb első ülésére, és felszólította a panaszost, hogy egy közeli kis utcában állítsa le a gépjárművet, ennek a panaszos eleget is tett.

Ezt követően a panaszos közölte a rendőrrel, hogy a B. u. 26. szám alatt lakik, nyilvántartott cukorbeteg, és kérte, hogy kísérjék el odáig, mert be kell adnia magának az inzulint. Erre az eljáró rendőr azt felelte, hogy nem teszi meg, mert „eddig nem volt cukorbeteg, majd ha rosszul lesz, hív mentőt”. Az eljáró rendőr a panaszost többszöri kérésre sem volt hajlandó hazakísérni, hogy beadhassa magának az inzulinját.

Az előállítás során az intézkedő rendőr a BRFK IV. Kerületi Rendőrkapitányságon az előtérben, a kapus szolgálatot ellátó fegyveres biztonsági őr előtt vette fel a panaszos személyes adatait, és emelt hangon beszélt vele. Eközben a másik rendőr a tőle elvett teleszkópos botot folyamatosan a panaszos közelében „lóbálta mosolyogva”, ami benne félelmet keltett. Eközben leesett a panaszos vércukorszintje, ezért kért egy pohár cukros vizet. Kérésére kihoztak egy zacskó kristálycukrot, de poharat nem adtak, ezt a panaszos mélyen megalázkodónak érezte.

A fentieket követően a rendőr megkérdezte a panaszostól, hogy a szabálysértési jegyzőkönyvet aláírja-e, mire a panaszos mondta, hogy nem, mert nem követett el szabálysértést. Az előállítás időtartamáról kiállított igazolást a panaszos aláírta, de jelezte, hogy panasszal él a ruházata és gépjármű átvizsgálása, valamint az előállítás miatt. Sérelmezte továbbá, hogy a személyes adatait arra illetéktelen személy előtt vették fel, illetve azért is panaszt akart tenni, mert veszélyeztették az életét. Kérte, hogy ezt az ügyeletes tisztnél megtehesse, mire azt a választ kapta, hogy az ügyeletes tiszt nem ér rá, mert telefonál. A panaszos még néhány percig várakozott, hátha bejuthat az ügyeleteshez, de nem történt

semmi, azonban kénytelen volt elmenni, mert az állapota nem engedte, hogy tovább várjon. A panaszos elmondta, hogy az iratai között elhelyezett egy tájékoztatót arról, hogy cukorbeteg.

A panaszos kéri ügyének kivizsgálását, mert indokolatlannak tartja a vele szemben végzett ruházat-, valamint gépjármű-átvizsgálást, sérelmezi továbbá, hogy annak ellenére figyelmen kívül hagyták azt a közlését, miszerint a teleszkópos bothoz van tükör is, hogy bombakutatói igazolványa is a helyszínen volt. Felháborítónak tartja továbbá, hogy súlyos cukorbetegségét sem vették figyelembe, és amikor rosszul lett, odavetették neki a cukrot azzal, hogy oldja meg magának a problémát. Álláspontja szerint személyes adatai megismerésére csak a hatóság képviselői jogosultak, a fegyveres biztonsági őr, akinek a tudomására hozták az adatait, illetéktelen harmadik személynek minősül, ezért ez véleménye szerint bűncselekmény. A panaszos úgy véli továbbá, hogy az előállítása indokolatlan volt, és személyes szabadságában jogalap nélkül korlátozták. A panaszos elmondja azt is, hogy az intézkedés során végig együttműködő volt, ellenállást nem tanúsított, véleménye szerint ezt mutatja az is, hogy bilincset sem kellett vele szemben alkalmazni.

2) A panaszos beadványához mellékelte a cukorbetegségét igazoló iratokat, a bombakutatói igazolványa másolatát, valamint az iratai között elhelyezett, a cukorbetegségről szóló tájékoztatót. A panaszos cukorbetegsége az orvosi igazolás szerint 2010. augusztus 12-étől véglegesen áll fenn.

3) A panaszos 2011. április 11-én kiegészítette beadványát az alábbiak szerint. Előadta, hogy a rendőrkapitányságról történő szabadítása 2011. március 11-én 0 óra 40 óra körüli időben történt.

A panaszos az intézkedés napján a tartóbotot és a hozzátartozó tükröt munkája végeztével tette a gépkocsijába, az azután maradt ott. Elmondta, hogy munkája során többször találkozik elhagyottnak tűnő, néha napok óta nem mozduló gépkocsikkal, ilyenkor szokott ezzel a tükrrel a lehetőségekhez képest a legalaposabban, külső szemrevételezéssel meggyőződni arról, hogy nem helyeztek-e el a gépjárművön valamilyen robbanó szerkezetet, esetleg nem egy, a bűnözők által leállított ún. „tesztautó”-ról van-e szó. Mivel a kerületben több diplomáciai épület található, és az EU soros elnökséggel kapcsolatosan megnövekedett a támadások veszélye, továbbá a Budapest, H. utcában lévő hotel nyújt szállást egyes delegációknak, ezért fokozottan kell figyelni az ilyen jellegű cselekmények megelőzésére. A panaszos megjegyezte továbbá, hogy a Budapest, M. utcai M. Shopban bárki vásárolhat ilyen átvizsgáló botot tükrrel.

A panaszos kérdésre válaszolva előadta, hogy az intézkedéskor elvették tőle a tartóbotot, majd a 2011. április 4-i keltezéssel ellátott, 2011. április 7-én postára adott, 01804/565/1/2011/szabs. számú határozattal foglalták le. Arról, hogy vele szemben szabálysértési eljárás folyik, a fenti határozat rendelkező részéből szerzett tudomást. Tájékoztatta továbbá a Testületet arról, hogy az intézkedés kapcsán tett feljelentése nyomán a B. Nyomozó Ügyészségen [...] számon folyik eljárás az ügygel kapcsolatban.

4) A Testület munkatársa 2011. szeptember 28-án telefonon kereste meg a panaszost, aki kérdésre válaszolva elmondta, hogy az intézkedéskor az eljáró rendőröknél nem volt átvételi elismervény, és vele az intézkedés helyszínén semmilyen iratot nem íratnak alá.

A fém tartóbot visszatartásáról szóló jegyzőkönyvet a rendőrségen kapta meg a panaszos, átvételi elismervényt is csak ott szándékoztak aláíratni vele, erre azonban ő nem volt hajlandó.

A panaszos a telefonbeszélgetés alkalmával panaszát az alábbiakkal egészítette ki: sérelmezi, hogy az intézkedés során egy polgárőr is jelen volt, véleménye szerint a polgárőr nem volt jogosult megismerni a személyes adatait; sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök elkérték lakcímkártyáját, továbbá azt, hogy az intézkedő rendőr beült mellé gépjárművébe akkor, amikor azt félreállították, véleménye szerint a rendőrnek ehhez nem lett volna joga.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A BRFK IV. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr-járőrszolgálati Alosztályának vezetője parancsnoki kivizsgálásában előadta, hogy Sz. r. őrmester és Sz. pr. r. őrmester 2011. március 10-én 20 órától március 11-én 8 óráig gépkocsizó járőrszolgálatot teljesített a BRFK IV. kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén. Szolgálatuk alatt a szolgálatirányító parancsnok tájékoztatta őket, hogy a Budapest, V. útról a T. utcára kanyarodó [...] forgalmi rendszámú, sötétkék színű Renault Twingo típusú személygépkocsi vezetője a jármű bal első ablakán keresztül a járdára szemetet dobott ki, majd továbbhajtott a T. utcán. Fentiek miatt a hatályos rendelkezésekben foglalt kötelezettségüknek eleget téve, mivel szabálysértést hoztak a tudomásukra, a r. őrmester és a pr. r. őrmester a B. u. és T. u. kereszteződésében megállították, majd intézkedés alá vonták a panaszost 0 óra 5 perckor.

Az intézkedést napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés céljának megjelölésével kezdték meg, majd a panaszos személyi adatainak, valamint az általa használt gépjármű adatainak az ellenőrzését hajtották végre. Ezt követően közölték a panaszossal, hogy a fenti cselekményével szabálysértést valósított meg az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. r.) 7. §-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében, mivel közterületen szemetelt. Az alosztályvezető tájékoztatása szerint a panaszos elmondta, hogy valóban dobott ki a jármű ablakán egy műanyag poharat, de a szabálysértést nem ismerte el, az erről szóló nyilatkozat kitöltését megtagadta.

Ezt követően a r. őrmester ruházat-, jármű- és csomagátvizsgálást hajtott végre a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (6) bekezdése alapján, amely során a gépjárművezető ülése és sebességváltója közötti területről előkerült egy teleszkópos fém bot (közismert nevén vipera). Az intézkedő rendőrök közölték a panaszossal, hogy a bot a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) 10. §-ának (1) bekezdése alapján közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek minősül, ezáltal birtoklása szabálysértést valósít meg.

A panaszos közölte, hogy a tárgy az ő tulajdonát képezi, és azt azért tartja magánál, mert „fegyvermester”, és a munkája végzése során szüksége van rá. Erre vonatkozóan semmilyen okmányt a helyszínen felmutatni nem tudott, egyéb erre utaló tárgy (pl. tükör) nem került elő. Az intézkedő rendőrök a megállapítottak alapján közölték a panaszossal, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának IV. fordulata alapján (akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani) a BRFK IV. kerületi

Rendőrkapitányságra előállítják. Az intézkedő rendőrök az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményének eleget téve a panaszost a rendőrkapitányság előterében helyezték el (eltekintve az előállító helyiségbe történő befogadástól), ahol jegyzőkönyv ellenében elvették tőle a szabálysértés tárgyát. Az intézkedés során a panaszos közölte, hogy cukorbeteg, és kérte, hogy vigyék haza inzulinért. Ekkor az intézkedő rendőrök elmondták neki, hogy erre nincs lehetőség, de amennyiben rosszul érzi magát, intézkednek az egészségügyi ellátása iránt és értesítik a mentőket. A panaszos ezen jogával nem élt, mindössze cukrot és vizet kért, amit rendelkezésére bocsátottak.

A tájékoztatták panaszost panasztételi lehetőségeiről, vagyis arról, hogy panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy bármely rendőri szervhez, a Budapesti Nyomozó Ügyészséghez, vagy a Testülethez, amit a panaszos tudomásul vett, és az erről szóló nyilatkozat 7. pontjában ezt aláírásával hitelesítette is. A fenti nyilatkozat aláírásával igazolta továbbá, hogy fogvatartása alatt élelmiszert nem kér, kiértesítendő személyt nem jelölt meg, panasza nincs, sérülése nem keletkezett. Ezt követően – szintén aláírásával hitelesítve az igazoláson, hogy sérülése és panasza nincs – 0 óra 45 perckor távozott.

Az alosztályvezető hivatkozik az Rtv. 19. §-ának rendelkezéseire. Az (1) bekezdés alapján a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az Rtv. meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

Az alosztályvezető tájékoztatása szerint a fent ismertetett jogszabályi rendelkezés alapján az intézkedés jog- és szakszerű volt. Összegezve megállapítható, hogy a panaszossal szemben az Rtv. 13. § (1) bekezdése, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdése alapján kezdeményeztek a rendőrök intézkedést, mivel szabálysértés elkövetését hozták a tudomásukra.

Az intézkedő rendőrök az Rtv. 20. §-ban foglaltaknak eleget tettek, ezen túlmenően névkitűzőjüket, jelvéyszámukat, jelvényüket jól láthatóan, előírászerűen viselték. A panaszost folyamatosan, a törvényhely megnevezésével tájékoztatták az eljárással kapcsolatosan. A ruházat- és gépjármű-átvizsgálásra az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése alapján került sor.

A parancsnoki kivizsgálás beszámol továbbá arról, hogy Budapest rendőrfőkapitánya 2011. január 1-jétől Budapest területére fokozott ellenőrzést rendelt el, ennek megfelelően az Rtv. 30. § (1) bekezdése alapján a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. A (2) bekezdés szerint a rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

Az átvizsgálást a r. őrmester hajtotta végre, miközben a panaszost felszólította, hogy a tevékenységét kövesse figyelemmel.

Az intézkedő rendőrök figyelembe vették a panaszos azon állítását, miszerint a feltalált tárgy átvizsgáló eszköz, amit munkájához használ, azonban részükre ezzel kapcsolatosan semmilyen okmányt, igazolást nem tudott felmutatni, erre utaló egyéb tárgy (pl. tükör) nem került elő átvizsgáláskor. Ennek megfelelően a törvények alapján folytatták tovább az intézkedést.

Az alosztályvezető tájékoztatása szerint az interneten is megtalálható fogalmi meghatározás alapján a „vipera” a rendőri szakzsargon szerint teleszkópos bot, acélból készült veszélyes kézfegyver, amellyel bénító ütést lehet mérni, de amely akár halálos sérülést is okozhat. Az acélbot végén egy acélgömb van, ami által az ütés ereje megsokszorozható, és így kis pontra koncentrálódik az ütés ereje, ezáltal súlyosabb sérülést okozva kis területen. Ezen tárgyak birtoklóival szemben elengedhetetlen a rendőri intézkedés mindaddig, amíg teljes bizonyossággal, hitelt érdemlő módon meg nem állapítható, hogy azt valaki a törvényben biztosított jogával élve, jogszerűen birtokolja.

Az intézkedés során a panaszos mobiltelefonját nem vizsgálták meg, mindössze ellenőrizték a rendelkezésre álló körözési információs rendszerben IMEI száma alapján. Minderre az eltulajdonított, körözés alatt álló mobiltelefonok felkutatása, az elkövető(k) elfogása érdekében volt szükség, eleget téve ezzel a rendőrség Rtv.-ben nevesített azon feladatának, miszerint bűnmegelőzési és bünfelderítési célú ellenőrzést végez.

A panaszos előállítására az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának 4. fordulata alapján (akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani) került sor, és egyben az intézkedés célja is ez volt. Jogalapja a Szabs. r. 10. § (1) bekezdése: „Aki a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök birtoklására, szállítására, forgalmazására vonatkozó szabályokat megszegi, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.” A (2) bekezdés szerint azt az eszközt, amelyre az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértést elkövették, el kell kobozni.

A Korm. rend. 3. §-ának (1) bekezdése szerint jogszabály eltérő rendelkezése hiányában tilos a közbiztonságra különösen veszélyes eszközt közterületen, nyilvános helyen – ideértve az ott lévő járművek belső tereit is –, valamint közforgalmú közlekedési eszközön birtokolni. A rendelet mellékletének b) pontja szerint a közbiztonságra különösen veszélyes eszköz a jellegzetesen ütés céljára használható és az ütés erejét, hatását növelő eszköz (különösen: ólmosbot, boxer).

A rendőri intézkedés 2011. március 11-én 0 óra 5 perctől 2011. március 11-én 0 óra 45 percig tartott. Az intézkedő rendőrök figyelembe vették, hogy a panaszos cukorbeteg, azonban az Rtv. a „hazakísérés” fogalmát nem ismeri, továbbá annak intézkedéstaktikai szempontok is ellentmondanak. A panaszos figyelmét felhívták, hogy amennyiben nem érzi jól magát, intézkednek egészségügyi ellátása iránt, a panaszos azonban ezen jogával nem kívánt élni. Kérésére vizet és cukrot bocsátottak a rendelkezésére.

Az alosztályvezető megjegyezte, hogy a panaszos az előállított személy nyilatkozatáról szóló okirat 4. pontjában úgy nyilatkozott, hogy folyamatos kezelést és orvosi felügyeletet igénylő, valamint fertőző betegsége nincs, ezt aláírásával is hitelesítette. Az intézkedő rendőr elmondása alapján az elkobzás alá eső tárgyat az előtérben elhelyezett pultra tették, azt nem „lóbálták”, azzal nem tettek félreérthető mozdulatokat.

A panaszost nem az előállító helyiségben helyezték el, a szükséges iratok kitöltése az ügyfelektől mentes előtérben zajlott, ahol szolgálatot teljesít az objektumvédelmi feladatokat ellátó fegyveres biztonsági őr. Az adatokat sem neki, sem másnak nem szolgáltatották ki, önmagában az, hogy az őr is jelen van, nem jelenti azt, hogy bármilyen adat birtokába jut. Mindemellett a fegyveres biztonsági őrök Működési és Szolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 27/1998. (IV. 10.) BM rendelet 19. § d) pontja értelmében a fegyveres biztonsági őr minden körülmények között köteles megőrizni az üzleti és magántitkot, valamint betartani a minősített adat védelmére vonatkozó követelményeket és a személyes adatok kezelésére vonatkozó jogszabályi előírásokat.

A panaszost tájékoztatták panaszjogáról, amit az intézkedéssel kapcsolatos okiratok bizonyítanak. Ezzel együtt a panaszos részére biztosították, hogy a rendőrkapitányságon éljen panasztételi jogával, de – amint azt előállításról kiállított igazolás és nyilatkozat hitelesen bizonyítja – panasza nem volt, sérülése nem keletkezett, a panaszos ezt aláírásával is tanúsította.

Az intézkedő rendőrök jegyzőkönyv ellenében visszatartották az elkobzás alá eső tárgyat, majd az ezzel kapcsolatosan indított szabálysértési eljárásban a 010804/565/1/2011/szabs. számú határozattal a rendőrhatóság azt lefoglalta. Az ügyben a BRFK IV. kerületi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztálya folytat eljárást, míg a „köztisztasági szabálysértés” miatt szükséges eljárás lefolytatása érdekében az erre vonatkozó iratokat a Budapest Főváros IV. Kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Szabálysértési Hatóságához küldték meg.

2) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 2011. március 11-én 0 óra 5 perckor a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján ruházatát átvizsgálták, és a 33. § (2) bekezdés f) pontjának 4. fordulója alapján előállították. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A jelentésben az intézkedő rendőrök előadták, hogy a fenti napon gépkocsizó szolgálat teljesítése során 0 óra 1 perckor Újpest 8-as utasította őket, hogy a Budapest IV. kerület, V. úton, D. város irányából az Á. út felé közlekedő, majd a V. útról a T. utcára kanyarodó [...] forgalmi rendszámú, sötétkék Renault Twingo típusú gépkocsival szemben kezdeményezzenek intézkedést. A fenti gépkocsi vezetője ugyanis kanyarodás közben a V. úti járdaszakaszra szemetet dobott ki a gépjármű bal első ablakán, és azt otthagya.

Ezt követően a panaszost a B. utca és a T. utca kereszteződésénél megállásra intették és 0 óra 5 perckor vele szemben intézkedést kezdeményeztek. Ezután a panaszost személyazonosságának igazolására és a vezetői engedélyének, valamint a gépjármű forgalmi engedélyének az átadására szólították fel, aminek a fenti okmányok átadásával a panaszos eleget tett. Személyazonosságát a vezetői engedélyével igazolta. A továbbiakban az ügyeletlen keresztül ellenőrizték a panaszost és a gépkocsiját is a körözési nyilvántartásban, amelyben nem szerepeltek. Megállapították, hogy a panaszos a gépjármű-vezetési jogosultságától eltöltve nincs. Ezt követően a panaszos kérdésre válaszolva elmondta, hogy korábban valóban kidobott az úttestre a vezető ülés melletti ablakon 1 db műanyag poharat, majd otthagya. Az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy a fenti cselekményével a Szabs. r. 7. §-a (1) bekezdésének a) pontjába ütköző köztisztasági szabálysértést követte el, ami miatt vele szemben szabálysértési feljelentéssel élnek. Ezt a panaszos megértette, de a szabálysértés tényét nem ismerte el, és a szabálysértési nyilatkozatot sem töltötte ki.

Ezt követően a panaszos ruházatát átvizsgálták, ami során bűncselekményre vagy szabálysértésre vonatkozó tárgyat nem találtak. A gépjármű átvizsgálás során azonban a gépkocsi sebességváltója és a vezetőülés közül előkerült egy teleszkópos fém bot (vipera). A panaszos elmondta, hogy a bot az ő tulajdona. Ezt követően az intézkedő rendőr közölte vele, hogy a tárgy a Korm. rend. 3. § (1) bekezdése alapján közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek minősül, ezáltal birtoklása a Szabs. r. 10. § (1) bekezdése alapján szabálysértést valósít meg, ezért vele szemben szabálysértési feljelentéssel élnek. A panaszos a fentieket megértette, de nem ismerte el a szabálysértést, és a részére átadott szabálysértési nyilatkozatot ezzel kapcsolatban sem töltötte ki. Ezt követően a helyszínen a fenti tárgyat a Szabs. r. 10 §-ának (2) bekezdése alapján jegyzőkönyv ellenében elvették, és a jegyzőkönyv egy példányát a panaszosnak átadták. A jegyzőkönyvben a panaszos nem nyilatkozott a teleszkópos fémbot értékéről.

Ezt követően az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának 4. fordulata alapján a BRFK IV. Kerületi Rendőrkapitányságra előállítják, amit a panaszos megértett.

Az intézkedő rendőrök a történeteket az ügyeletnek jelentették, majd a panaszost a rendőrkapitányság váróhelyiségébe sérülés- és panaszmentesen előállították, jogairól tájékoztatták. A panaszos az előállítási nyilatkozatot kitöltötte, és aláírásával hitelesítette.

Ezt követően – mivel a panaszossal szemben további intézkedés nem volt szükséges – a panaszost az ügyeletes tiszt szabadon bocsátotta.

A panaszost a panasztételi jogáról tájékoztatták, az előállítás okáról szóló tájékoztatót, valamint az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták neki.

3) Az előállítás végrehajtására vonatkozó parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a foganatosított intézkedések jogszerűek, szakszerűek és arányosak voltak.

4) Az előállítás idejéről kiállított igazolás szerint az előállítás 2011. március 11-én 0 óra 5 perctől 0 óra 45 percig tartott. A panaszosnak az előállítás időtartama alatt sérülése, illetve panasa nem keletkezett. Az igazolás tartalmaz továbbá tájékoztatást arról is, hogy az intézkedés alá vont az intézkedéssel szemben 8 napon belül a Testületnél vagy 30 napon belül az intézkedést foganatosító rendőri szervnél panasszal élhet.

5) A rendőrség megküldött továbbá egy, a panaszos által aláírt, „Nyilatkozat” elnevezésű dokumentumot is, amelyben a panaszos nyilatkozik arról, hogy folyamatos kezelést és orvosi felügyeletet igénylő, valamint fertőző betegsége nincs, valamint arról, hogy hozzátartozó kiértécsítését nem kéri.

6) A szabálysértési ügyben lefoglalható tárgyak visszatartásáról felvett jegyzőkönyv szerint a panaszossal szemben közbiztonságra különösen veszélyes eszköz birtoklása miatt szabálysértési eljárást kezdeményeztek, amely eljárásban lefoglalható volt egy darab vipera. A panaszos a visszatartott dolog értékére vonatkozóan nem nyilatkozott.

7) A rendőrség megküldte továbbá a 2011. április 4-én kelt, lefoglalásról szóló határozatot, amely szerint az intézkedő rendőr átvételi elismervény ellenében a panaszostól a helyszínen elvette a közbiztonságra különösen veszélyesnek minősülő eszközt.

8) A Testület munkatársa telefonon kereste meg a Budapest IV. Kerület Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Szabálysértési Hatóságot, ahol az ügyintéző kérdésre válaszolva elmondta, hogy valóban indult az önkormányzatnál a panaszossal szemben szabálysértési eljárás köztisztasági szabálysértés miatt. Miután az ügyben keletkezett iratokat a BRFK IV. Kerületi Rendőrkapitányság megküldte, 2011. március 24-én tették meg az ügyben a szabálysértési feljelentést a panaszossal szemben.

9) A BRFK IV. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének 2011. augusztus 25-én kelt tájékoztatása szerint az igazoltatás során a panaszos a gépjárművéből kiszállt, ezt követően, a nyitott ajtón keresztül a gépkocsiba betekintve vette észre az intézkedő r. őrmester a viperát. Az eszközt a panaszos r. őrmester elmondása szerint a gépjármű sebességváltója és a vezetőülés közötti részen, a kézifék kar sebességváltó karhoz közel eső oldalán helyezte el.

A jármű átvizsgálásának jogalapját az Rtv. 29. § (6) bekezdése képezte, az intézkedő r. őrmester a fenti szabályi előírásban meghatározottakat tartotta szem előtt az intézkedés során.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszossal szemben foganatosított igazoltatás, ruházat- és gépjármű-átvizsgálás, valamint előállítás jogszerűségét. Vizsgálta továbbá, hogy kellő körültekintéssel jártak-e el az intézkedő rendőrök a panaszos cukorbetegsége kapcsán, azt, hogy illetéktelen személyek tudomására juthattak-e a panaszos személyes adatai, továbbá azt, hogy miért nem tudott a panaszos panaszt tenni az előállítás napján az ügyeletes tiszténél.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 59. § (1) bekezdésében foglalt személyes adatok védelméhez, a 13. § (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz, valamint az 54. § (1) bekezdésben rögzített emberi méltósághoz, és az abból levezethető egészséghez való jogát.

1) A Testület először a panaszossal szemben foganatosított igazoltatás jogszerűségét vizsgálta.

A panaszos elmondása szerint 2011. március 11-én 0 óra 5 perckor gépkocsijával hazafelé közlekedett egy gyorsétteremből, amikor Budapesten a B. u. 38. szám előtt észrevette, hogy egy megkülönböztető fényjelzést használó szolgálati gépjármű halad mögötte. A panaszos ezt észlelve lehúzódozott és megállt.

Az intézkedő rendőrök előadása szerint a fenti napon gépkocsizó szolgálat teljesítése során 0 óra 1 perckor az Újpest 8-as utasította őket, hogy a V. úton, D. város irányából az Á. út felé közlekedő, majd a V. útról a T. utcára kanyarodó [...] forgalmi rendszámú sötétkék Renault Twingo típusú gépkocsival szemben kezdeményezzenek intézkedést, mivel a fenti gépkocsi vezetője kanyarodás közben a V. úti járda szakaszra szemetet dobott ki a gépjármű bal vezető ülésnél lévő ablakon, majd otthagya azt. Ezt követően a panaszost a B. utca és a T. utca kereszteződésénél megállásra intették, majd oda léptek a gépjármű vezetőjéhez és 0 óra 5 perckor vele szemben intézkedést kezdeményeztek.

Az alosztályvezető tájékoztatása szerint a „köztisztasági szabálysértés” miatt szükséges eljárás lefolytatása érdekében az erre vonatkozó iratokat a Budapest Főváros IV. Kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Szabálysértési Hatóságához küldték meg. Az önkormányzat az alosztályvezető állítását a Testületnek megerősítette, és elmondta, hogy a panaszossal szemben az ügyben 2011. március 24-én szabálysértési feljelentést tettek.

a) Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 3. § (1) bekezdése értelmében bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A Szabs. r. 7. §-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében „aki a közterületen, a közforgalom céljait szolgáló épületben, illetőleg közforgalmú közlekedési eszközön szemetel, ezeket beszennyezi, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.”

A Testület a fentiek alapján megállapította, hogy a hulladéknak a gépjármű ablakán történő kidobása nyilvánvalóan jogellenes cselekménynek tekinthető, így az az Rtv. 13. §-a és a Szolgálati Szabályzat 3. §-a értelmében rendőri beavatkozást tesz szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztet.

A Testület töretlen gyakorlata szerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor az intézkedés alapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik a rendőrség –, az alapjogkorlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

Az intézkedő rendőröket arról tájékoztatták, hogy egy [...] forgalmi rendszámú, sötétkék Renault Twingóból valaki szemetet dobott a közterületre. Ezt nem sokkal követően a rendőrök észlelték a leírásban szereplő – a panaszos által vezetett – járművet, ami a rendőrök szempontjából szabálysértés kellő mértékű gyanúját jelentette ahhoz, hogy a gépkocsit megállítsák, a benne ülő személy személyazonosságát megállapítsák és őt a szabálysértés elkövetéséről nyilatkoztassák.

b) A rendőri jelentés az intézkedés jogalapjaként az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulátát jelölte meg, miszerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében kell megállapítani.

Egy szabálysértés elkövetésének a gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend maradéktalan fenntartását veszélyezteti, így rendőri intézkedést, elsősorban igazoltatást von maga után.

Fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszossal kapcsolatos, szabálysértés elkövetésére utaló gyanú alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett,

amelynek érvényesítése érdekében a panaszos igazoltatása jogszerű volt, így annak következtében a személyes adatok védelméhez fűződő alapjog megsértése nem valósult meg.

2) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés során egy polgárőr is mindvégig jelen volt, véleménye szerint a polgárőr nem volt jogosult megismerni a személyes adatait.

A Testület megjegyzi, hogy a polgárőrséget többek között azzal a céllal hozták létre, hogy segítse az ország közrendjének, közbiztonságának és az államhatár rendjének fenntartását, valamint megelőzze az állampolgárok személyét és a vagyoni javakat fenyegető bűncselekményeket, katasztrófa-, és veszélyhelyzeteket, illetve ezek következményeit elhárítsa.

A polgárőrségről szóló 2006. évi LII. törvény 2. § (1) bekezdése szerint „a polgárőrség a tevékenységét csak a rendőrséggel kötött írásbeli együttműködési megállapodás alapján kezdheti meg és végezheti.” A (3) bekezdés szerint a rendőrség és a polgárőrség közötti együttműködés különösen a tevékenységek közös ellátását, a szakmai tevékenység segítségét, a kölcsönös tájékoztatást, a tevékenység összehangolását, valamint a képzési programokban való részvétel elősegítését jelenti. A rendőrséggel kötött írásbeli együttműködési megállapodás tartalmazza a közös feladatok ellátásának rendjét, valamint a polgárőrség tevékenysége ellátásáról, annak körülményeiről a rendőrségnek nyújtandó tájékoztatás módját és tartalmát is.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a polgárőrségnek nemcsak joga, hanem kötelezettsége is, hogy bizonyos feladatokat a rendőrséggel együttműködve lásson el. A polgárőrségről szóló törvény kifejezetten számol azzal, hogy bizonyos feladatokat a rendőrség és a polgárőrség közösen lát el – tipikusan ilyen feladat a járőrözés is.

A polgárőrségről szóló törvény 5. §-a szerint „a polgárőr a tevékenysége során birtokába jutott személyes adatok megismerése és adatkezelése tekintetében a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény rendelkezései szerint köteles eljárni.” A törvény indokolása szerint feladatának ellátása közben óhatatlanul előfordul, hogy a polgárőr személyes adatok birtokába jut. Ezeket a személyes adatokat a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) rendelkezéseinek megfelelően kell kezelnie.

A Testület úgy foglalt állást, hogy a fenti jogszabályi rendelkezés megfelelően biztosítja az intézkedés alá vontak személyes adatok védelméhez fűződő jogának védelmét olyan esetekben, amikor polgárőr jut személyes adatok birtokában rendőri intézkedés során, így jelen esetben amiatt, hogy az intézkedés során egy polgárőr is jelen volt, a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát nem érte sérelem.

3) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr elkérte a lakcímkártyáját, előadta azonban, hogy mivel az nem volt nála, nem adta át az intézkedő rendőrök részére.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost személyazonosságának igazolására és a vezetői engedélyének, valamint a gépjármű forgalmi engedélyének az átadására szólították fel, aminek a fenti okmányok átadásával eleget is tett.

Az igazoltatással kapcsolatos kötelezettségeket az Rtv. 29. § (2) bekezdése rögzíti, miszerint az „igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni”. Ez a bekezdés rendelkezik arról is, hogy a „személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat”, végül hogy az „igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető”. A 29. § (8) bekezdése rendelkezik arról, hogy mit kell személyazonosító adaton érteni: „az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét”.

Az Rtv. hatályos szabályai szerint tehát igazoltatás során a lakcímkártya átadására az igazoltatott nem kötelezhető. Szintén nem kötelezhető a lakcímkártyán szereplő adatok közlésére. Ez következik részben logikai értelmezéssel abból, hogy a lakcímadatok okmánnyal való igazolásának kötelezettsége alóli mentesítés kiüresedne, ha az érintett egyébként kötelezhető volna a lakcímkártyán szereplő adatok közlésére, másrészt abból, hogy az Rtv. 29. § (3) bekezdés a személyazonosító adatok rögzítését írja elő, illetve teszi lehetővé, ezek között pedig a lakcímadatok nem szerepelnek.

Az Avtv. 3. § (1) bekezdése szerint személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul. Bár elvileg felvethető, hogy lakcímadatainak közlésekor a panaszos hozzájárulását adja az adatok kezeléséhez, a Testület álláspontja szerint a közhatalmi feladatot ellátó rendőr és az intézkedés alá vont személy aszimmetrikus viszonyában e jogszabályhely alapján nem tekinthető jogszerűnek sem az adatkérés, sem az adatrögzítés.

Jelen esetben a panaszosi valamint a rendőri állítások ellentmondóak a tekintetben, hogy az intézkedő rendőr a panaszos lakcímkártyáját elkérte-e, abban azonban megegyeznek, hogy a panaszos a lakcímkártyáját nem adta át, és az intézkedő rendőr a lakcímadatait bediktálás útján sem rögzítette.

A Testület a fenti ellentmondást feloldani nem tudta, mivel azonban arról megbizonyosodott, hogy az eljáró rendőrök a panaszos lakcímadatait nem ismerték meg és nem rögzítették az intézkedés helyszínén, úgy foglalt állást, hogy bizonyosan nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

4) A panaszos sérelmezte a vele szemben alkalmazott ruházátvizsgálást, valamint járművének az átvizsgálását.

a) A Testület e körben először azt vizsgálta, hogy a panaszolt intézkedéseket a rendőrök megfelelő jogalap birtokában végezték-e.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos ruházatának és járművének átvizsgálására az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése alapján került sor. A hivatkozott jogszabályhely szerint a „rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi”.

A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 40. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A ruházat, csomag és jármű átvizsgálása bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetése tárgyi bizonyítási eszközeinek felkutatására, közbiztonságra veszélyes eszközök kiszűrésére irányulhat. A (2)

bekezdés a) pontja szerint ruházat-, csomag-, járműátvizsgálásra kerülhet sor különösen igazoltatás során.

A panaszos és a rendőrség elmondása egy fontos körülmény tekintetében eltér egymástól a ruházat- és gépjármű-átvizsgálás megkezdését illetően. A panaszos szerint az intézkedő rendőrök rögtön az igazoltatás után közölték, hogy a panaszos ruházatát és gépjárművét át fogják vizsgálni. A kapitányságvezető tájékoztatása szerint ugyanakkor az igazoltatás során a panaszos a gépjárművéből kiszállt, ezt követően vette észre az intézkedő r. őrmester a nyitott ajtón keresztül a gépkocsiba betekintve a viperát. A r. őrmester elmondása szerint a viperát a panaszos a gépjármű sebességváltója és a vezetőülés közötti részen, a kézifék kar sebességváltó karhoz közel eső oldalán helyezte el.

A különbségnek azért van jelentősége, mert a panaszos megállításkor az Rtv. 29. § (6) bekezdésében foglalt feltételek közül egy sem állt fent (a panaszos terhére rótt szabálysértés nem volt olyan jellegű, amely a jármű átvizsgálását tette volna szükségessé, a többi feltétel bármelyikére utaló körülmény pedig nem állt fent). Amennyiben azonban az intézkedő rendőr valóban meglátta a viperának látszó tárgyat, akkor felmerült olyan szabálysértés gyanúja, amely az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján a jármű- (és a ruházatátvizsgálást) megalapozza, mivel a vipera a Korm. rend. 3. §-ának (1) bekezdése alapján közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek minősül, és birtoklása a Szabs. r. 10. §-ának (1) bekezdése alapján szabálysértést valósít meg.

Az olyan szabálysértés (szemetelés), amelynek gyanúja a panaszossal kapcsolatban felmerült, általában nem von maga után gépjármű-átvizsgálást. A rendőrök az eredetileg kapott feladatuknak (a szemetelő személy intézkedés alá vonása, és kilétének megállapítása) eleget tettek volna az igazoltatással, majd a szabálysértési feljelentés megtételével. Erre tekintettel a Testület életszerűnek találta a rendőri verziót (tehát azt, hogy az átvizsgálásokat a rendőrök a fémbot észlelése miatt kezdték meg), és bár kétséget kizáróan nem látta megállapíthatónak, hogy a rendőrök vagy a panaszos által elmondottak szerint zajlott az átvizsgálás, úgy ítélte meg, hogy nem alapíthatja az állásfoglaláshoz szükséges bizonyossággal a panaszos nyilatkozatára a tényállást.

A panaszos ruházatának és gépjárművének átvizsgálása tekintetében ezért a Testület nem találta megállapíthatónak a panaszos emberi méltósághoz való jogának, illetve tulajdonhoz való jogának sérelmét.

b) A panaszos sérelmezte, hogy nem tájékoztatták az átvizsgálás okáról.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Az alosztályvezető parancsnoki kivizsgálása szerint az intézkedő rendőrök az Rtv. 20. §-ában foglaltaknak eleget tettek, és a panaszost folyamatosan, a törvényhely megnevezésével tájékoztatták az eljárásukkal összefüggésben.

A Testület a panaszosi és a rendőri állítást az átvizsgálás okáról történő tájékoztatás tekintetében feloldani nem tudta, ezért úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem állapítható meg.

c) A ruházatátvizsgálás módját tekintve a panaszos sérelmezte, hogy az átvizsgálást végző rendőr kivette a panaszos pénztárcájából a készpénzt, a szolgálati gépjármű tetejére helyezte, majd amikor a panaszos kérte, hogy ne nyúljon a tárcájába, a rendőr azt válaszolta, hogy neki ehhez joga van. A történetek kapcsán a panaszos nem számolt be arról, hogy az intézkedés során kára keletkezett volna, vagy készpénzét elvették volna tőle.

A rendőri iratok a panasz ezen részével kapcsolatban nem tartalmaznak információt, cáfolatot, ezért a Testület – töretlen gyakorlatával összhangban – e vonatkozásban a panaszos elmondására alapította a tényállást.

A panaszos az átvizsgálás módjával kapcsolatban szintén sérelmezte, hogy annak során az intézkedő rendőr a mobiltelefonját „nyomkodni kezdte”.

Fentiekkel kapcsolatban az alosztályvezető előadta, hogy az intézkedés során a panaszos mobiltelefonját nem vizsgálták meg, mindössze ellenőrizték a rendelkezésre álló körözési információs rendszerben az IMEI száma alapján. Minderre az eltulajdonított, körözés alatt álló mobiltelefonok felkutatása, esetleges elkövetők felderítése érdekében volt szükség, eleget téve ezzel a rendőrség Rtv.-ben nevesített azon feladatának, hogy bűnmegelőzési és bűnfelderítési célú ellenőrzést végez.

A ruházat-átvizsgálás végrehajtásának módjával kapcsolatban az Rtv., valamint a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz részletes előírásokat, a Testület álláspontja szerint azonban annak, mint minden rendőri intézkedésnek, célhoz kötötten kell történnie. A ruházatátvizsgálás jelen esetben annak megállapítására irányulhatott, hogy a panaszosnál van-e egyéb, a közbiztonságra veszélyes eszköz, a Testület azonban – az intézkedés előzményeinek alapján – nem látott megállapíthatóan olyan körülményt, amely a panaszos pénzének a tárcájából való kiemelését szükségessé tette volna. Szintén nem találta a Testület elfogadhatónak a panaszos mobiltelefonjának ellenőrzését, hiszen nem merült fel olyan ok, amely alapján a rendőrök azt feltételezhetnék, hogy a telefon lopott lenne. Amennyiben a bűnmegelőzési és bűnfelderítési célú ellenőrzés a telefonok ilyen jellegű ellenőrzését indokoltá tenné (függetlenül attól, hogy az igazoltatást milyen alapon kezdeményezte a rendőrség), úgy voltaképpen szinte minden igazoltatáshoz kapcsolódóan lehetősége lenne a rendőrségnek a mobiltelefonok körözési nyilvántartásban való ellenőrzésére, ami nyilvánvalón túlságosan széles jogosítványt, az intézkedés alá vont személyek magánszférájába való indokolatlan mértékű beavatkozást jelentene.

A fentiek miatt a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a ruházatátvizsgálás módja (azaz az átvizsgálásnak a panaszos által sérelmezett e két momentuma) sértette a panaszosnak a magánszféra védelmét magában foglaló emberi méltóságát.

5) A Testület azt követően a panaszos előállításának jogszerűségét vizsgálta.

Az előállítás végrehajtásáról készült jelentés szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának negyedik fordulata alapján állították elő. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abba irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 20. § (2) bekezdése szerint el kell kobozni azt a dolgot, amelyre nézve a szabálysértést elkövették, amennyiben a szabálysértést meghatározó jogszabály az elkobzást kötelezővé teszi. A Szabs. rendelet 10. § (2) bekezdése kötelezővé teszi annak az eszköznek az elkobzását, amelyre nézve a közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértést elkövetik.

Bár a panaszos azt állította, hogy nála volt a bombakutatói igazolványa és hogy a teleszkópos bothoz tükrös is tartozik, a Testület elfogadta a rendőrség verzióját, hogy a bot jogszerű használatát a panaszos a helyszínen nem tudta megfelelően alátámasztani, mivel a bombakutatói igazolvány (amint arra a panaszos is utal) több éve lejárt, arról pedig, hogy a tükröt elővette és megmutatta volna, maga a panaszos sem számol be (noha elmondása szerint még néhány utcányit vezetett is a járművet az átvizsgálás után, amikor szabályos helyen kívánta leparkolni azt).

Erre tekintettel a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszossal kapcsolatban a rendőrökben kialakulhatott az az intézkedéshez szükséges fokú gyanú, hogy közbiztonságra különösen veszélyes eszközt tart magánál, így megállapítható, hogy az elkobzás alá eső dolog visszatartásának szükségessége felmerült, tehát a rendőrség által hivatkozott jogszabályhely megfelelő jogalapot biztosított a panaszos előállítására. Mivel azonban az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja nem kötelező előállítási ok, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési lehetőséget biztosít az előállítás szükségessége tekintetében, a Testületnek vizsgálnia kellett azt is, hogy az előállítás megfelelt-e az Rtv. 15. §-ban foglalt arányossági követelménynek, amely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A rendőri iratok ellentmondásosak a tekintetben, hogy a panaszos a fém bot visszatartásáról szóló jegyzőkönyvet hol vette át, a helyszínen vagy a rendőrkapitányságon. Az alosztályvezető tájékoztató levele szerint ugyanis a viperát a rendőrkapitányságon vették el jegyzőkönyv ellenében, az intézkedő rendőrök jelentése szerint azonban már a helyszínen felvették jegyzőkönyvet a visszatartásról, aminek egy példányát a panaszos részére át is adták.

A Testület szerint az előállítás arányosságának megítélése tekintetében nagy jelentősége van annak, hogy hol állították ki a jegyzőkönyvet, ezért az ellentmondás tisztázása érdekében a Testület megkereste a panaszost, aki elmondta, hogy az intézkedéskor az eljáró rendőröknél nem volt átvételi elismervény, és vele az intézkedés helyszínén semmilyen iratot nem íratott alá. A fém tartóbot visszatartásáról szóló jegyzőkönyvet a rendőrségen kapta meg, átvételi elismervényt is csak ott szándékoztak aláírni vele, erre azonban ő nem volt hajlandó.

Amennyiben a rendőrök valóban már a helyszínen kiállították volna a jegyzőkönyvet, úgy a panaszos előállítása nem lett volna szükséges és arányos intézkedés, a Testület rendelkezésére álló bizonyítékokból – köztük a panaszos nyilatkozatából – azonban kiderült, hogy a fém bot lefoglalásához szükséges dokumentáció kitöltéséhez valóban szükséges volt a panaszos beszállítása a kapitányságra (ahol a panaszost előállító helyiségben nem is helyezték el, a folyosón várhatta meg az intézkedés végét).

Mindezekre tekintettel a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos előállítása arányos volt, ezért nem sérült a panaszos személyi szabadságához való joga.

6) A Testület ezt követően az előállítás időtartamát vizsgálta.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a „rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

A Szolgálati Szabályzat 47. §-a szerint az előállítás az előállított személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetőleg előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint az előállítás 2011. március 11-én 0 óra 5 perctől 0 óra 45 percig tartott. Az intézkedés tehát 40 percet vett igénybe, ezen idő alatt a panaszos ruházatát és gépjárművét átvizsgálták, a panaszost beszállították a rendőrkapitányságra, ahol a közbiztonságra különösen veszélyes tárgy visszatartásáról jegyzőkönyvet vettek fel, és kiállították az előállítás időtartamára vonatkozó igazolást. Miután a panaszos mindkét iratot ellátta aláírásával, szabadon bocsátották.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos előállításának időtartama – figyelemmel az ezen időtartam alatt elvégzett eljárási cselekményekre – nem volt aránytalanul hosszú, így a panaszos személyi szabadsághoz való jogának megsértése az előállítás időtartama tekintetében sem valósult meg.

7) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr beült mellé a gépkocsijába, és felszólította, hogy az egyik közeli utcában parkoljon le, álláspontja szerint az intézkedő rendőrnek ehhez nem volt joga. A rendőrségi iratok a panaszos gépjárművének félreállítása tekintetében nem tartalmaznak információt.

A panaszból kiderül, hogy az intézkedés helyszínén a panaszos nem állíthatta volna le gépkocsiját, mert az – állítása szerint – szabálytalan lett volna. Mindenképpen indokolt volt ezért a gépkocsit egy olyan közeli helyre elszállítani, és ott leparkolni, ahol a közlekedési szabályok ezt engedik.

A Testület jelen állásfoglalás III. rész 5) pontjában már megállapította, hogy a panaszos előállítása jogszerű és arányos volt. Mivel a panaszost beszállították a rendőrkapitányságra, gondoskodni kellett a panaszos gépjárművének biztonságos és szabályszerű leállításáról, e nélkül az eljáró rendőrök a megkezdett intézkedést nem tudták volna eredményesen befejezni.

Az Rtv. 17. § szerint „a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

A Szolgálati Szabályzat 28. § (1) bekezdése szerint „ha az Rtv. 33-34. §-ai, illetve 37. §-ának b) és c) pontja alapján a személyt a lakásából szállítják el, szükség esetén a lakásban maradó vagyontárgyait a rendőr biztonságba helyezi, tanúk jelenlétében az üresen maradó lakást lepecsételi.

Sem az Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz rendelkezést arra vonatkozóan, hogy a panaszolthoz hasonló esetben – amikor tehát nem a lakásban maradó vagyontárgyokról, hanem egyéb vagyontárgyokról kell gondoskodni – az intézkedő rendőrnek hogyan kell eljárnia. A Testület álláspontja szerint azonban a Szolgálati Szabályzat fent hivatkozott

rendelkezésének analógiájára nemcsak a lakásban maradó, hanem egy annál tágabb kör – az intézkedés helyszínén maradó vagyontárgyak – tekintetében is fennáll az eljáró rendőrnek az a kötelezettsége, hogy az intézkedés alá vont vagyontárgyait biztonságba helyezze. Az Rtv. 17. §-a szerint pedig ennek érdekében az intézkedés alá vont személy tulajdonhoz fűződő jogát is korlátozhatja a rendőr.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdés szerint az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani, tehát a személyi szabadság korlátozása is ekkor kezdődik. A Testület álláspontja szerint nem várható el az intézkedő rendőrtől még abban az esetben sem, ha az intézkedés alá vont az intézkedés során mindvégig együttműködő magatartást tanúsít, hogy egy személyi szabadságot korlátozó intézkedés foganatosítása során a panaszost rendőri felügyelet nélkül elküldje több utca távolságra.

A Testület álláspontja szerint ezért a Szolgálati Szabályzat 28. § (1) bekezdése, valamint az Rtv. 17. §-a alapján az intézkedő rendőr akár saját maga is elvezethette volna a panaszos gépkocsiját a legközelebbi biztonságos parkolóhelyig, ezt azonban nem tette, mindössze – az arányosság követelményét is figyelembe véve – beült a gépkocsiba és felügyelte a panaszost.

Fentiek alapján a Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőr jogszerűen járt el, ezért a panaszos tulajdonhoz való jogát nem érte sérelem amiatt, hogy az intézkedő rendőr beült gépkocsijába.

8) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök nem vették figyelembe azt, hogy cukorbeteg. Állítása szerint kérte az intézkedő rendőröket, hogy kísérjék el az intézkedés helyéhez közel fekvő lakásába, mert be kell adni magának a szokásos inzulin adagját. Erre az intézkedő rendőr azt felelte, hogy ezt nem teszi meg, „eddig sem volt cukorbeteg, majd ha rosszul lesz, hív hozzá mentőt.” A rendőrkapitányságon a panaszos vércukorszintje – állítása szerint – leesett, ezért kért egy pohár cukros vizet, azonban csak egy zacskó cukrot kapott víz nélkül, amit nagyon megalázónak érzett. A panaszos cukorbetegségének igazolására orvosi igazolást is csatolt, amely állítását a betegség létezéséről alátámasztja.

Az alosztályvezető tájékoztató levele szerint az intézkedő rendőrök figyelembe vették, hogy a panaszos cukorbeteg, azonban az Rtv. a „hazakisérés” fogalmát nem ismeri, továbbá annak intézkedéstaktikai szempontok is ellentmondanak. A panaszos figyelmét felhívták, hogy amennyiben nem érzi jól magát, intézkednek egészségügyi ellátása iránt, a panaszos azonban ezen jogával nem kívánt élni. Kérésére vizet és cukrot bocsátottak a rendelkezésére. Megjegyezte továbbá, hogy a panaszos az előállított személy nyilatkozatáról szóló okirat 4. pontjában úgy nyilatkozott, hogy folyamatos kezelést és orvosi felügyeletet igénylő, valamint fertőző betegsége nincs, ezt aláírásával is hitelesítette.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulónak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” A fenti rendelkezés előírja a rendőr számára, hogy segítséget nyújtson a rászorulónak, kötelessége tehát a lehetőségeihez mérten minden tőle telhetőt megtenni az intézkedés alá vont egészségének megőrzése érdekében.

Az Rtv. 18. § (2) bekezdés alapján a „rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban

kell részesíteni.” Az Rtv. miniszteri indokolása szerint az egészségi állapot megőrzése szempontjából a fogvatartás kezdetekor fennálló egészségi állapotot kell figyelembe venni, a fogvatartás körülményei ehhez képest nem idézhetnek elő további egészségromlást. Nem róható azonban a rendőrség terhére, ha a megbetegedés vagy a fogvatartáskor meglévő betegség súlyosbodása és a fogvatartás körülményei között nincs okozati összefüggés. A sérült, a felismerhetően beteg, illetve más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat azonban orvosi ellátásban kell részesíteni.

A cukorbetegség tipikusan olyan betegség, amelynek során fontos, hogy a beteg meghatározott időpontban, pontosan megkapja a szükséges gyógyszer adagját, csak így maradhat tünetmentes. Ennek beállítása hosszadalmas folyamat. Köztudott, hogy amennyiben egy cukorbeteg a szükséges inzulin adagját nem kapja meg, állapota erősen romlani kezd. A rendőri iratok és a panasz egybehangzóak a tekintetben, hogy a panaszos jelezte a betegségét, és hogy inzulinra van szüksége, valamint a tekintetben is, hogy a rendőrök arról tájékoztatták, hogy csak rosszulléte esetén tudnak gondoskodni orvosi ellátásáról.

A Testület álláspontja szerint mivel az Rtv. hivatkozott 18. §-ának (2) bekezdése a megelőzés követelményét is magában foglalja, az intézkedő rendőröktől – a körülmények ismeretében – elvárható lett volna, hogy gondoskodjanak arról, hogy a panaszos időben a szükséges inzulin adagjához jusson. Erre lehetőségük lett volna úgy, hogy a panaszost közeli otthonába kísérik, amennyiben azonban ezt – a hivatkozott intézkedéstaktikai szempontok alapján – nem látták célszerűnek, úgy azt kellett volna biztosítaniuk, hogy a panaszos előállítása után mielőbb orvosi ellátásban részesüljön a szükséges inzulinhoz jutása érdekében. Jelen esetben azonban az intézkedő rendőrök egyik megoldással sem éltek, a panaszos orvosi ellátásáról a kapitányságon sem gondoskodtak, ezért a Testület megítélése szerint a panaszos egészségét – önmagában a betegség jellege és súlyossága miatt – komoly veszélynek tették ki.

A Testület ezért megállapította, hogy az intézkedő rendőrök a panaszos egészséghez való jogának sérelmével jártak el akkor, amikor nem gondoskodtak arról, hogy a szükséges inzulin adagját időben megkapja.

A tekintetben, hogy a panaszos – miután rosszullétét jelezte – csak cukrot kapott, vagy cukros vizet, a Testület az állítások közötti ellentmondást nem tudta feloldani, ezért arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos emberi méltósághoz, illetve egészséghez való alapvető jogának sérelme ilyen összefüggésben nem állapítható meg.

9) A panaszos sérelmezte, hogy az egyik intézkedő rendőr, miután elvette a panaszostól a teleszkópos botot, azt folyamatosan a panaszos közelében „lóbálta mosolyogva”, ami a panaszosban félelmet keltett.

Az alosztályvezető tájékoztatása az elkobzás alá eső tárgyat az előtérben elhelyezett pultra tették, azt nem „lóbálták”, azzal nem tettek félreérthető mozdulatokat.

A Testület ismételten felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” A hivatkozott jogszabályhely alapján az intézkedő rendőrtől, mint közfeladatot ellátó személytől elvárható, hogy példaértékű magatartást tanúsítson, és a rendőri intézkedés

természetéből fakadóan kialakult alá-fölérendeltségi viszonyban az intézkedés alá vonttal szemben helyzetével ne éljen vissza.

Jelen esetben a panaszos és az alosztályvezető nyilatkozatai egymásnak teljes mértékben ellentmondtak azzal kapcsolatosan, hogy a kifogásolt eseménysorra sor került-e. A Testületnek nem állt rendelkezésére olyan további bizonyíték – például videofelvétel –, amelynek segítségével ezt az ellentétet sikeresen feloldhatta volna.

Tekintettel a bizonyítási eszközök szűk körére a Testület a felek előadásában feltárt ellentmondást nem tudta feloldani, ezért arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme e tekintetben nem állapítható meg.

10) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr a BRFK IV. Kerületi Rendőrkapitányságon az előtérben, a kapus szolgálatot ellátó fegyveres biztonsági őr jelenlétében vette fel a személyes adatait.

Az alosztályvezető a fentiekkel kapcsolatban arról tájékoztatta a Testületet, hogy az arányosság követelményét szem előtt tartva a panaszost nem az előállító helyiségben helyezték el, ezért a szükséges iratok kitöltése az ügyfelektől mentes előtérben zajlott, ahol szolgálatot teljesít az objektumvédelmi feladatokat ellátó fegyveres biztonsági őr. Az adatokat sem neki, sem másnak nem szolgáltatott ki, önmagában az, hogy az őr is jelen van, nem jelenti azt, hogy bármilyen adatok birtokába jut. Mindemellett a fegyveres biztonsági őrök Működési és Szolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 27/1998. (IV. 10.) BM rendelet (a továbbiakban: Működési és Szolgálati Szabályzat) 19. § d) pontja értelmében a fegyveres biztonsági őr minden körülmények között köteles megőrizni az üzleti és magántitkot, valamint betartani a minősített adat védelmére vonatkozó követelményeket és a személyes adatok kezelésére vonatkozó jogszabályi előírásokat.

Az Avtv. 2. §-ában foglalt „személyes adatnak” minősül bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. Az Avtv. 3. § (1) bekezdése szerint személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete elrendeli. A fegyveres biztonsági őrökről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrök számára a személyes adatok megismerését csak szűk körben – a biztonságot sértő vagy veszélyeztető személyekkel szemben [10. § (1) a)] – engedi meg, amely körbe a panaszos nem tartozik, így az ő adatainak megismerésére a fegyveres biztonsági őr (panaszosi hozzájárulás hiányában) nem lett volna jogosult.

A rendőrség felelőssége – pozitív intézményvédelmi kötelezettsége – annak biztosítása, hogy eljárása során illetéktelenek számára az ilyen jellegű adatok ne váljanak hozzáférhetővé. Abból a szempontból, hogy ezt a pozitív kötelezettséget a rendőrség megszegte-e, annak sincs jelentősége, hogy a panaszos személyes adatait ténylegesen megszerezték-e.

A rendelkezésre álló adatok alapján ugyanakkor a Testület nem tudott egyértelműen állást foglalni abban a kérdésben, hogy a lefoglalási jegyzőkönyv felvétele során a fegyveres biztonsági őr olyan helyzetbe került-e, hogy az adatokat megismerhette, ezért **úgy foglalt állást, hogy a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogának sérelme e vonatkozásban nem állapítható meg.**

11) A panaszos kifogásolta az intézkedő rendőrök hangnemét.

Az alosztályvezető tájékoztató leveléből az az általános jellegű következtetés vonható le, hogy az intézkedő rendőrök a jogszabályoknak megfelelően, udvariasan jártak el az intézkedés során (a panaszost folyamatosan, a törvényhely megnevezése mellett tájékoztatták, a viperával nem ijesztgették stb.).

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgároknál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök hangneme tekintetében a panaszosi állítás és a rendőri jelentések egymásnak ellentmondanak, és ezen ellentmondásokat a Testület feloldani nem tudta, a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme a konkrét esetben nem volt megállapítható.

12) A panaszos sérelmezi, hogy az intézkedés befejezésekor közölte, hogy panaszt szeretne tenni, és kérte, hogy ezt az ügyeletes tisztnél megtehesse, erre azonban azt a választ kapta, hogy az ügyeletes tiszt nem ér rá, mert telefonál. A panaszos még néhány percig várakozott, hátha bejuthat hozzá, de nem történt semmi, és kénytelen volt elmenni, mert az állapota nem engedte, hogy tovább várjon.

Az alosztályvezető tájékoztatása szerint a panaszost tájékoztatták panaszjogáról, amit az intézkedéssel kapcsolatos okiratok bizonyítanak. Ezzel együtt a panaszos részére biztosítva volt, hogy a rendőrkapitányságon éljen ezen jogával, de – amint azt előállításról kiállított igazolás és nyilatkozat hitelesen bizonyítja – nevezettnek panasza nem volt, sérülése nem keletkezett, ezt aláírásával is tanúsította.

Az Rtv. 92. § szerint akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A Testület hivatkozik a 396/2010 (VIII. 25.) sz. állásfoglalására, amelyben már rámutatott arra, hogy a panasztételi lehetőség nem jelenti azt, hogy bármikor, bármilyen körülmények között azonnal lehetne ezzel a jogosítvánnyal élni. A panaszolt esetben a panaszos szabadon bocsátását követően, 0 óra 45 perc körül, ügyintézési időn kívül kívánt panaszt tenni. Ez indokolt abban az esetben, ha valamilyen nyomós ok szól a panasz megtétele mellett (pl. azonnali rendőri intézkedést szükségessé tevő esemény következik be), jelen esetben azonban ilyen körülmény nem állt fent. Az Rtv.-ben rögzített esetekben nyolc, illetve harminc napos

határidővel lehet a panaszjogot gyakorolni (akár postai úton is), és az azonnali panasztételhez a kérdéses ügyben nem fűződött különös érdek.

A panaszos beadványából, valamint az alosztályvezető tájékoztatásából azonban kiderül, hogy a panaszosnak a késői időpontban is lehetősége lett volna panaszt tenni, csak a panaszos előadása szerint az ügyeletes tiszt éppen telefonált. A panaszos maga is leírja, hogy egészségi állapota nem engedte, hogy tovább várakozzon, ezért néhány perc múlva távozott. A Testület megítélése szerint a fentiek alapján nem zárható ki, hogy további néhány perc várakozást követően a panaszos panaszát előterjeszthette volna.

Tekintettel arra, hogy a panaszos mindössze néhány percet várakozott a kapitányságon, valamint arra, hogy később a Testületnél határidőben elő tudta terjeszteni panaszát, a Testület úgy foglalt állást, hogy e tekintetben a panaszhoz való jogának sérelme nem valósult meg.

IV.

A Testület vizsgálatának eredményeként megállapította, hogy sérült a panaszos egészséghez való joga amiatt, hogy nem gondoskodtak megfelelő orvosi ellátásáról az intézkedő rendőrök, valamint a magánszféra védelmét magában foglaló emberi méltósághoz való joga amiatt, hogy a ruházatátvizsgálás során az intézkedő rendőr belenyúlt a tárcájába, illetve a mobiltelefonját ellenőrizte.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök szűk köre miatt nem tudta megállapítani a panaszos a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét az átvizsgálás oka közlésének elmaradása miatt; valamint emberi méltóságának sérelmét amiatt, hogy az intézkedő rendőrök – állítása szerint – nem hoztak vizet a cukorhoz, és amiatt, hogy az egyik intézkedő rendőr a rendőrkapitányság épületében „mosolyogva lóbálta” a panaszos előtt a lefoglalt fém botot. A Testület úgy ítélte meg, hogy nem megállapítható a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme az intézkedő rendőrök által használt hangnemben tekintetében, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő joga amiatt, hogy az intézkedő rendőr személyes adatait a kapus szolgálatot ellátó fegyveres biztonsági őr jelenlétében vette fel.

A Testület álláspontja szerint az igazoltatáshoz kapcsolódóan nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga, mivel igazoltatása jogszerű volt, valamint emberi méltósághoz való joga a ruházat-, valamint gépjárműátvizsgálás foganatosítása miatt. Nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga sem amiatt, hogy az intézkedés során egy polgárőr is jelen volt, továbbá amiatt, hogy az intézkedő rendőr elkérte a lakcímkártyáját. A Testület úgy foglalt állást, hogy jogszerű volt a panaszos előállítása, és arányos volt az előállítás időtartama, a rendőrök tehát jogszerű korlátozásnak vetették alá a panaszos személyes szabadsághoz való jogát. A Testület megítélése szerint nem sérült a panaszos tulajdonhoz való joga amiatt, hogy az intézkedő rendőr beült mellé a gépkocsijába, valamint panaszjoga amiatt, hogy a szabadon bocsátását követő néhány percen belül nem tudott panaszt tenni a rendőrségen.

A Testület megítélése szerint a megállapított jogsérelmek összességükben elérik a súlyosságnak azon fokát, amely mellett az állásfoglalást indokolt megküldeni az országos rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2011. október 19.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET